

Název výstavy – Z hloubky – evokuje řadu výkladů. V hloubce lze nalézt odkazy k dřívější tvorbě, je možné spojovat si ji s vnitřními prožitky, stejně jako s grafickou technikou vycházející z tradičního hlubotisku, tedy postupu, kdy se barva vtírá do reliéfu matrice a pak z jeho hloubek, ovšem naprosto nepatrných, otiskuje na papír.

Stejně provokativní jako toto cíleně otevřené označení je i tvorba Ondřeje Michálka, neboť je mnohotvárná, mnohoznačná a často iritující. V průběhu času prošla řadou uvážených proměn; od zájmu o vyčlenění se z životních stereotypů k návratům do snových rovin. Posléze u autora převážila role pozorovatele lidského hemžení, které se odehrává ve fantaskním světě podivných budov a složitě konstruovaných objektů, aby se následně pozastavila v odcizených a syrových domech a umělých zahradách. Michálkovo dílo je tak tvořeno řadou cyklů, v nichž si autor pohrává s tématem, které jej zaujalo a jež touží poznat, ztvárnit, objevit jeho výrazové i technické dimenze, aby je posléze odsunul a nahradil další oblastí zkoumání.

Tematické celky se ale vzájemně prostupují, třeba i napříč použitými grafickými technikami. Inspirací se stává konzumní svět, stejně jako písemné znaky, tajemné objekty, skryté tváře, stopy lidské přítomnosti. Příznačným rysem autorovy kreativity je rovněž schopnost vyvolat napětí, v minulosti mimo jiné např. vrstvením bílých přetisků, které vytvářejí podivuhodný světelný zdroj prohlubující záhadnost nočních temnot. Pro umělce se grafická plocha stává pobídkou k permanentní cestě za novým prostorem, kterou vnímá jako svébytné obsazování omšelého terénu velmi osobním, snad příznivějším světem. Ale ani zde nelze přesně určit pravou povahu autorovy vize. Jeho pohled je distancovaný i empatický, ironický i hravý, nikoliv však jednoznačně uchopitelný.

Jednotlivým výrazovým prvkem grafických listů Ondřeje Michálka je matoucí poklidná harmonie, probouzející jistou nostalgii, jež je však vzápětí ukotvena drobnými vetřelci – figurkami, lavičkami, barevnými elementy. Tyto subtilní akcenty vznikají někdy otiskem šablon a násobí napětí mezi reálným a snovým. Současně svou významovou ambivalencí nabízejí prostor pro imaginaci a stávají se pobídkou k neohrazenému pohybu ve virtuálním světě.

Ondřej Michálek rozhodně nehodlá ustrnout ani v té nejnosnější tvůrčí fázi. Zlehka překračuje časové horizonty různými návraty, průniky a novým ověřováním předchozích postupů. Lze konstatovat, že jeho výchozím tvůrčím principem je zvědavost a stálý experiment. Bravurním zvládnutím technologií je osvobozen od lopotného hledání a vnímá tak vlastní tvorbu jako vzrušující hru s tvary, barvami, s prostorem i významy. Každý posun je pro něho výzvou k rozkrytí dalších překvapivých poloh.

Michálkovy listy, charakteristické jistým spekulativním lyrismem, odrážejí destabilizaci společnosti, jejíž proměnlivost se stala jedním z výchozích zdrojů postmoderního uvažování. Zisk jako princip existence i svět „jakoby“ vedou umělce k ironické distanci a také k přesvědčení, že skrytý humor a hravost může být protiváhou narůstající surovosti a emocionální vyprahlosti. Přiznaným záměrem autora je tedy nikoliv šokovat, ale promýšlet a překročit svět agrese směrem k intelektuálnímu prožitku. Ondřej Michálek ve své pozoruhodné publikaci věnované grafickým technikám *Magie otisku* (2016) vnímá grafiku na pozadí současného uměleckého provozu jako umělecké „sdělení, pronesené tichým hlasem, které se v tomto dnes všudypřítomném křiku snadno přeslechne.“

Věřím, že mi nebude mít za zlé, když s ním, pokud jde o jeho vlastní tvorbu, nebudu souhlasit.

Olga Badalíková